

ת"פ 3005/10/13 - מדינת ישראל נגד תומר צור

בתי המשפט

בית משפט השלום קריית גת

ת"פ 3005-10-13
06 יוני 2016

בפני: כב' השופטת נגה שמואלי-מאייר

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

תומר צור

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד אבי דהן ועו"ד קלייר עמנואל.

הנאשם ובאת כוחו - עו"ד ענת אסידו.

גזר דין

האם יש מקום להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם, צעיר נעדר עבר פלילי, חולה במחלת הסיסטיק פיברוזיס, שהורשע בעבירה של החזקת סכין? זו השאלה שבמוקד גזר דין זה.

א. רקע עובדתי

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירה של **החזקת סכין שלא כדין**, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין,

עמוד 1

התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין");

כפי הנתען בכתב האישום המתוקן, ביום 06.03.2013 בשעה 23:33, או במועד סמוך לכך, בהיותו בחניה תת קרקעית, החזיק הנאשם סכין בחלק התחתון של מכנסיו.

2. במסגרת הסדר הטיעון, הוסכם בין הצדדים כי עובר להשמעת הטיעונים לעונש, יישלח הנאשם לשירות המבחן כדי שתיבחן שאלת הרשעתו. עוד הוסכם בין הצדדים, כי אם התסקיר שיתקבל בעניינו של הנאשם יהיה "חיובי", תעתור המאשימה להשית על הנאשם מאסר מותנה וקנס, ואילו הסנגורית תבקש להורות על ביטול הרשעתו.

יצוין, כי בשלב הטיעונים לעונש, הצהירו הצדדים שאינם חלוקים בעניין מתחמי הענישה, וכי המחלוקת היחידה הקיימת בתיק זה נוגעת לשאלת הרשעתו של הנאשם. כך גם, באת כוח הנאשם הוסיפה כי אם בית המשפט ימצא לנכון להותיר את הרשעת הנאשם על כנה, מוסכם עליה שיושת עליו עונש של מאסר מותנה וקנס, כפי עתירת המאשימה.

3. **תסקיר שירות המבחן** אשר הוגש בעניינו של הנאשם הינו "חיובי", ובסופו המלצה לבטל את הרשעתו, ולהשית עליו עונש של התחייבות להימנע מביצוע עבירה.

בגוף התסקיר, עומד שירות המבחן על קורות חייו של הנאשם, תוך הפניה נרחבת למצבו הבריאותי. מטעמים מובנים של צנעת הפרט, לא אפרס בגזר דין זה את מלוא ההיסטוריה הרפואית של הנאשם, לבד מלציין כי הלה אובחן לאחר הלידה כחולה במחלת הסיסטיק פיברוזיס, בגינה הוא מוכר כנכה בביטוח הלאומי. מחלה זו, כפי המתואר, השפיעה לרעה על כל אורחות חייו של הנאשם, ועל אף מאמציו לקדם את עצמו, הוא נאלץ להתפטר מעבודתו לנוכח היעדרויות ממושכות שבאו עקב מצבו הרפואי.

אשר ליחסו לעבירה, נמסר כי הנאשם לקח אחריות מלאה על ביצועה והביע חרטה על התנהלותו הבלתי אחראית. עוד במסגרת זו, נמסר כי על אף שטען כי לא ידע שמעשיו אסורים על פי חוק, השירות לא התרשם כי הנאשם מטשטש או ממזער את חלקו בעבירה. שירות המבחן גם התרשם כי לנאשם אין דפוסי אישיות אלימים, וכי הוא מבין את חומרת המעשה ומשמעותו הפלילית. לאחר שהביא בחשבון את מכלול המאפיינים של הנאשם, העריך שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון נמוכה להישנות התנהגות פורצת גבולות בדרגת חומרה נמוכה מצדו של הנאשם.

ב. טיעוני הצדדים

4. בא כוח המאשימה, בהתאם להסדר שגובש, עתר להשית על הנאשם עונש המצוי ברף התחתון של מתחם העונש ההולם, שלטענתו במקרה זה נע בין מאסר מותנה ל- 6 חודשי מאסר. לדבריו, לאור המלצתו החיובית של שירות המבחן ובשל ההתחשבות במאפייניו האישיים ובנסיבות חייו הלא פשוטות של הנאשם, המאשימה אינה עותרת להשתת עונש חמור יותר.

בכל הנוגע לשאלת ההרשעה, נטען על ידי בא כוח המאשימה כי במקרה הנדון הנאשם אינו עומד בתנאים שנקבעו

בהלכת כתב, וזאת בשים לב לכך שהוא לא הוכיח כי הרשעתו בדין עלולה לגרום לו "היזק קונקרטי". בעניין זה, הפנה בא כוח המאשימה לפסיקתו של בית המשפט העליון, מפיו של כב' השופט א' שהם, ולפסיקה נוספת אשר הוגשה לעיונו של בית המשפט (סומן ת/2).

בנוסף, התובע הגיש את תמונת הסכין שנתפסה ברשותו של הנאשם (סומן ת/3), תוך שטען כי אין המדובר בסכין מטבח וכי לנוכח חזותה, "השימושים הנעשים בה הם לשימוש כמכפיל כוח במקרה של עימות". עוד הפנה התובע לעובדה כי הסכין הוחזקה על ידי הנאשם על גופו, בחלק התחתון של מכנסיו.

5. מנגד, באת כוח הנאשם עמדה ארוכות על מצבו הרפואי של הנאשם, תוך שהגישה מספר מסמכים רפואיים בעניינו (סומן נ/1). לטענתה, בשל מחלתו, הנאשם עובר אשפוזים תכופים והדבר משפיע על כל אורחות חייו. הסנגורית גם הפנתה לנסיבות אישיות נוספות של הנאשם, ובכלל זה לגילו הצעיר, לעובדה כי בעת ביצוע העבירה הוא היה בן 19 בלבד, לעברו הפלילי הנקי, להודאתו ולחיסכון בזמן שיפוטי, ולתסקיר שירות המבחן ולהמלצותיו שם.

בנוסף, נטען על ידי הסנגורית כי המקרה הנדון נכנס בגדרי החריגים שנקבעו בהלכת כתב, "הן בבחינת העושה והן בבחינת המעשה", כאשר מדובר בעבירה אחת של החזקת סכין, שבוצעה במקום שיש בו פוטנציאל נמוך לעשות שימוש בה. עוד לדבריה, הרשעה תפגע בעתידו של הנאשם, ולאור כל האמור יש לאמץ את המלצות שירות המבחן.

גם ההגנה הגישה לעיונו של בית המשפט אסופת פסיקה, שלדידה יש בה כדי לתמוך בטענותיה ובעמדתה העונשית.

6. הנאשם ביקש להתחשב בו ובכך שהיה "ילד" בעת ביצוע העבירה, תוך שהביע חרטה וצער על מעשיו.

דין והכרעה

ג. הערכים המוגנים שנפגעו ונסיבות ביצוע העבירה

7. אף שאין מחלוקת בין הצדדים בדבר מתחמי הענישה והעונש שראוי להיגזר על הנאשם ככל שבית המשפט יחליט להותיר את הרשעתו על כנה, סבורתני כי יש לעמוד, ולו בקליפת האגוז, על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשה העבירה ועל הנסיבות הנלוות לה. שכן, מטבע הדברים, יש באלו כדי להשפיע גם על שאלת ביטול ההרשעה.

8. באשר לערכים החברתיים המוגנים, בעצם ביצוע העבירה פגע הנאשם בתחושת הביטחון ושלמות הגוף של כל פרט בציבור, ועל זכותו להיות מוגן מפני תופעת האלימות, לרבות זו הכרוכה בשימוש בנשק חם או קר. חומרתה של העבירה טמונה בהיתכנות אירוע אלים ומסוכן, הן לנושא הסכין והן לסביבתו, ואין צורך להרחיק לכת כדי להיווכח בתוצאות החמורות של שימוש בסכין (או בנשק קר אחר) לצורך יישוב סכסוכים. למעשה, החומרה שבעבירה של החזקת סכין, אף מבלי שנעשה בה שימוש בפועל, טמונה בצורך למנוע החזקה של כלי נשק אשר יכול להוביל לאסון

במקרים של מחלוקות, קטנות כגדולות, עת המרחק בין סכין המצויה ברשות הנאשם לבין השימוש בה הוא, לדאבון לב, קצר ביותר.

ראו והשוו, למשל, ע"פ 8314/03 רג'אח נ' מדינת ישראל, (07.06.2005); ע"פ 3573/08 עודה נ' מדינת ישראל, (13.04.2010); ורע"פ 2047/07 חנוק נ' מדינת ישראל, (14.05.2007).

9. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נתתי דעתי לכך שכתוצאה ממעשיו של הנאשם לא נגרם נזק ממשי, ולכן שנדמה כי לא קדם מצדו תכנון מוקדם מיוחד עובר לביצוע העבירה. עוד שקלתי את הנזק הפוטנציאלי הטמון בעבירה שאותה ביצע הנאשם, כפי שפורט לעיל.

בנוסף, כפי שפורט בתסקיר, הנאשם מסר כי ביצע את העבירה על רקע של הזדהות חברתית וצורך בשייכות והערכה מצד חברת השווים לו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם ביצע את העבירה על רקע של קשיים חברתיים ודימוי עצמי נמוך. לדידי, יש באלה כדי להעצים את הסיכון הנשקף מביצוע העבירה, שכן נאשם צעיר בגילו אשר בוחר להחזיק בסכין (בשעת לילה מאוחרת) משום שהדימוי העצמי שלו נמוך ובשל תכתיבים חברתיים כאלה או אחרים, עלול להתפתח ולהשתמש בה, ולו כדי להוכיח את "גבריותו" בעיני אותה חברה שביקרה הוא חפץ ואלה הוא רוצה להשתוות. כך גם, מקובלת עלי טענתו של בא כוח המאשימה, כי הסכין שנתפסה ברשותו של הנאשם איננה "סכין מטבח פשוטה". אכן נדמה כי הסכין לא נועדה לשימוש ביתי גרידא. יחד עם זאת, בתצלום לא מופיע סרגל לצד הסכין, כך שקשה להעריך נכונה את גודלה (ראה ת/3). על כל פנים, בהיעדר כלים מתאימים לכך, התרשמתי, ככל שניתן, כי המדובר בסכין שבאופן יחסי אינה ארוכה או גדולה.

זאת ועוד, כפי שפורט בכתב האישום המתוקן, הנאשם החזיק את הסכין "בחלק התחתון של מכנסיו". בא כוח המאשימה ביקש ללמד כי יש בכך נסיבה מחמירה. אולם, לא נהיר לבית המשפט היכן בדיוק הוחזקה הסכין באותו "חלק תחתון" של המכנס. כך למשל, לא ברור האם היא הוחזקה בתוך כיס הממוקם בחלק התחתון של המכנס או שמא הוסלקה שם בצורה כזו או אחרת, מתוך תכנון מראש וכוונה ברורה למנוע את גילויה. כאמור, הדברים לא הוכחו כדבעי, ומשכך אטה שלא לייחס משקל לנסיבה זו, ובוודאי שלא משקל מכריע.

10. לבסוף יצוין, כי לאור האמור לעיל, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת (ראו למשל ת"פ (שלום קרית גת) 37856-10-13 מדינת ישראל נ' רוני אבו, (30.07.2015), וההפניות שם), הרי שהעונש עליו הסכימו הצדדים, במידה ואמצא לנכון להותיר את הרשעתו של הנאשם על כנה, הינו סביר ומאזן נכונה בין האינטרס הציבורי לבין האינטרס האישי של הנאשם. אשר על כן, היה ואחליט להותיר את הרשעת הנאשם על כנה, יש לכבד הסכמות אלה שגובשו בין הצדדים.

ד. שאלת ההרשעה

11. על פי ההלכה הפסוקה, אשר לא שונתה בעקבות תיקון 113 לחוק העונשין, משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם, וסיום ההליך המשפטי ללא הרשעה ייעשה רק במקרים חריגים שבחריגים, בהם היחס שבין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, אינו סביר (ראו בעניין זה, למשל, רע"פ 11476/04 מדינת

ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ, (14.04.2010); רע"פ 5100/14 מסארוה נ' מדינת ישראל, (28.07.2014); ורע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל, (10.11.2014).

12. זאת ועוד, בפסיקה המנחה בשאלת הימנעות מהרשעה נקבע כי זו מותנית בהצטבר שני גורמים: האחד, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם והשני, סוג העבירה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים (לעניין זה ראו: ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997) (להלן: "פרשת כתב") וע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ' ויקטור שמש, פ"ד נ(3) 682 (1996)).

בפרשת כתב ציין כב' השופט ש' לזין כי אי הרשעה תבוא במקום בו בית המשפט ישוכנע כי שיקולי השיקום של הנאשם המסוים שבפניו, גוברים על האינטרס הציבורי הנובע מחומרת העבירה והאפקט הציבורי של ההרשעה. כב' השופט ש' לזין מונה בפסק הדין את שיקולי השיקום, המנחים בדרך כלל את שרות המבחן להמליץ על עונשים ללא הרשעה, ואלה הם:

"א) האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם; ב) מהי חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה; ג) מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בין העבירה למעמד ולתפקיד; ד) מידת הפגיעה של העבירה באחרים; ה) הנסיבות שהנאשם יעבור עבירות נוספות; ו) האם ביצוע העבירה על ידי הנאשם משקף דפוס של התנהגות כרונית, או המדובר בהתנהגות מקרית; ז) יחסו של הנאשם לעבירה, האם הוא נוטל אחריות לביצועה, האם הוא מתחרט עליה; ח) משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם; ט) השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם. שיקולים אלה, בלי שיהיו ממצים, מקובלים עליי, כאחד הגורמים שיש להביאם בחשבון בהחלטה בדבר תוצאות ההרשעה."

כך גם, ראו פסיקתו של בית המשפט העליון בע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, נד(3) 685 (2000), שם צוין בעניין שאלת ההרשעה כי:

"כנגד השיקול הציבורי נשקל עניינו של הפרט הנאשם, ובמסגרת זו נבחנים נתונים שונים הנוגעים אליו, וביניהם - טיב העבירה שעבר וחומרתה, עברו הפלילי, גילו, מצב בריאותו והנזק הצפוי לו מהרשעה."

13. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בתסקיר שירות המבחן וביתר המסמכים אשר הוגשו בעניינו של הנאשם, שוכנעתי כי מקרה זה נמנה בגדר אותם מקרים חריגים שבהם יהיה זה מוצדק לסטות מהכלל לפיו נאשם שעבר עבירה יורשע בדינו. מצאתי, כי עניינו של הנאשם נופל לגדר אותם "חריגים שבחריגים" וכי מתקיימות בו אותן נסיבות מיוחדות המצדיקות הימנעות מהרשעתו.

14. אכן, לא נעלמה מעיני העובדה כי הנאשם לא הוכיח ברמת ההוכחה הנדרשת קיומו של נזק קונקרטי אשר עלול להיגרם לו אם יורשע בדינו. על פניו, בשלב זה היה על בית המשפט לעצור הילוכו ולקבוע כי אין מקום להורות על

ביטול הרשעתו של הנאשם. הדברים אמורים בשים לב לפסיקת בית המשפט העליון, מפיו של כב' השופט א' שהם, לפיה גם קטינים, ולא כל שכן "בגירים צעירים", אינם פטורים מהוכחת פגיעה ממשית, כתנאי להימנעות מהרשעה:

"די בכך שאזכיר, כי גם בנוגע להימנעות מהרשעתו של קטין, יש להראות כי ההרשעה תוביל לפגיעה מהותית וקונקרטית בעתידו או בשיקומו, כאמור. על אחת כמה וכמה, שדרישה זו עומדת בתוקפה כאשר מדובר בבגיר, או ב"בגיר צעיר" [ההדגשה במקור - נ.ש.מ]"

(ראו רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל, (24.04.2014) (להלן: "עניין שמואלי"). כן ראו דברים דומים שנאמרו ברע"פ 3989/15 גוזלאן נ' מדינת ישראל, (09.08.2015) (להלן: "עניין גוזלאן"), אליו הפנה בא כוח המאשימה).

יחד עם זאת, **בעניין שמואלי** אשר הובא לעיל, גם כב' השופט א' שהם מציין כי במקרים מסוימים מצא בית המשפט העליון להורות על ביטול הרשעתם של בגירים, אשר ביצעו עבירות שונות בסמוך לאחר שמלאו להם שמונה עשרה. לדבריו, המייחד מקרים אלה הוא שדובר שם בביצוע עבירה במקרה אחד ויחיד, ובמקרים מעין אלו, נסיבות העבירה עשויות להקל על האפשרות להימנע מהרשעה (ראו פסקה 8 בפסק דינו של כב' השופט א' שהם **בעניין שמואלי**). ואכן, בפסיקת בית המשפט העליון ניתן למצוא גם מקרים שבהם נקבע כי יש מקום לסטות מהכלל ולהימנע מהרשעתו של הנאשם, אף שלא הוכחה קיומה של פגיעה קונקרטית בעתידו או בתעסוקתו.

כך למשל, בע"פ 4466/13 נתנאל אסולין פורטל נ' מדינת ישראל, (22.05.2014) (להלן: "עניין פורטל"), דובר בנאשם אשר הורשע בביצוע עבירה של סיוע לשוד. את העבירה הוא ביצע עת היה בן 18 ו-11 חודשים. בית המשפט העליון מצא לנכון לבטל את הרשעתו, על אף שלא הוכח קיומו של נזק קונקרטי שעלול להיגרם כתוצאה מהרשעה זו. בהתייחסו לנאשמים, ציין כב' השופט א' רובינשטיין, מבלי לקבוע מסמרות בדבר, כי:

"הדעת נותנת שהיותם ב"תקופת המעבר" שבין קטינות לבגירות, על סימני השאלה והערפל באשר לעתיד המובנים בה, היא גורם שיש להידרש אליו, תוך שיקול כל מקרה לגופו וכלל הנסיבות".

כך גם, בע"פ 111/14 פלוני נ' מדינת ישראל, (01.04.2014), דובר בשני נאשמים אשר בהיותם בני 18 ביצעו עבירה של סחיטה באיומים וקשירת קשר לפשע. בעניינו של נאשם אחד מבין השניים, לכל הפחות, לא הוכח קיומו של נזק קונקרטי כתוצאה מהרשעתו בדיון. הגם שכך, לנוכח קיומו של צבר נסיבות חריגות, בית המשפט העליון הורה על ביטול הרשעתם, תוך שכב' השופט ד' ברק ארז ציינה כי גילם של הנאשמים הוא אחד הטעמים **"לאפשר למערערים להתחיל את חייהם הבוגרים כאשר גיליון ההרשעות שלהם נקי"**.

נימוק נוסף לקבלת ערעורם של הנאשמים במקרה זה, היה חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, נסיבה שכפי שעוד אציין בהמשך, מתקיימת גם בענייננו.

15. לבסוף, מצאתי להביא גם את פסיקתו של בית המשפט המחוזי מרכז בע"פ (מחוזי מרכז) 24457-03-15 **פבל**

גוטמן נ' מדינת ישראל, (30.08.2015), אשר הפנה לפסיקתו של כב' השופט א' שהם בעניין גוזלאן, וקבע כי למעשה מדובר במעין "מקבילית כוחות". דהיינו:

"ככל שמעשי העבירה חמורים יותר, כך אין להסתפק בפגיעה כללית ועתידית, אלא נדרשת פגיעה קונקרטית, ברורה ומוחשית יותר. ולהיפך - ככל שמעשי העבירה קלים יותר, כך ניתן להסתפק בפגיעה כללית יותר, לרבות תוך התחשבות בעובדה שמדובר בצעירים המצויים בראשית דרכם ושעתיים עוד לפנייהם. כמובן שכל זאת בתנאי שמלכתחילה אכן מדובר בעבירה מהסוג ומהנסיבות שמצדיקות בחינת האפשרות לוותר על ההרשעה מבלי שהדבר יפגע באופן חמור באינטרס הציבורי".

16. בהתאם לכל האמור לעיל, השתכנעתי כי בעניינו של הנאשם קיימת הצטברות של נסיבות ייחודיות וחריגות, אשר יהיה בהן כדי להטות את הכף לכיוון ביטול הרשעתו, הגם שלא עלה בידו להוכיח ברמת ההוכחה הנדרשת קיומה של פגיעה ממשית וקונקרטית שעלולה להיגרם במקרה שההרשעה תיוותר על כנה.

17. כך, בראש ובראשונה, נתתי דעתי למצבו הרפואי הקשה של הנאשם, שכזכור חולה במחלת הסיסטיק פיברוזיס. המדובר במחלה קשה שפגעה בכל אורחות חייו של הנאשם. כפי שצוין בתסקיר שירות המבחן, מגיל צעיר נאלץ הנאשם להתאשפז בבתי חולים, מה שהשפיע על השתלבותו במסגרות פורמאליות וגרם לו לתחושות קשות של חוסר מוצא ותסכול. הלה אף לא צלח את לימודיו ובהמשך גם שוחרר משירות צבאי, על אף רצונו להתגייס. גם מעבודתו כמלגזן נאלץ הנאשם להתפטר בשל אשפוזים תכופים והיעדרות ממושכת מהעבודה שבאה בעקבות מצבו הרפואי (כיום הנאשם עובד בעבודה אדמיניסטרטיבית באיגוד CF).

למחלה אף תסמינים גופניים קשיים, וזו פוגעת במגוון מערכות חיוניות בגוף. בתסקיר שירות המבחן מפורטות כל אותן פגיעות גופניות אשר נגרמו לנאשם כתוצאה מהמחלה האמורה, ואיני רואה מקום לפרטן בגוף גזר הדין.

כיום, על אף מצבו הרפואי הקשה, הנאשם לא מרים ידיים, מבקש להשלים 12 שנות לימוד, להשתלב בלימודי מקצוע במסגרת פרויקט שיקום מטעם המוסד לביטוח לאומי, ובהמשך להשתלב במעגל התעסוקתי.

יוצא אפוא, כי בשל מצבו הרפואי, מלכתחילה אפשרויותיו של הנאשם להשתלב בשוק התעסוקה הן מוגבלות ביותר. ברי כי הרשעתו בדין תצר את צעדיו אף יותר, ונדמה כי עריכת איזון בין האינטרסים השונים, תביא למסקנה כי יש להימנע מיצירת מצב כגון דא. מה עוד, שיש ליתן את הדעת לכך שבשל מחלתו, הנאשם לא השתלב כראוי בשוק העבודה, ומשום כך אינו יכול להצביע כיום על פגיעה קונקרטית שעלולה להיגרם לו כתוצאה מההרשעה. לאמור, מצבו הרפואי, הוא הוא שבמידה רבה מונע מהנאשם להוכיח כיום פגיעה ממשית.

קבלת התזה של המאשימה במקרה זה, תביא בהכרח למצב שבו כל אדם צעיר שמצבו הרפואי קשה, ושבגין מצב זה טרם הספיק לטעת שורשים בשוק העבודה, לא יוכל לקבל הזדמנות שווה לזו שמקבל אדם בריא, שבמסגרתה בית המשפט ישקול להימנע מהרשעתו. למעשה, המצב הרפואי של מאן דהוא, בעקיפין, עלול לסתום את הגולל על סיכויי

לא להיות מורשע בדינו לאחר שנמצא אשם. לדידי, מצב כזה אינו ראוי ואינו הוגן.

18. ויודגש מיד, אין בדבריי אלו כדי לקבוע כי בעניינם של נאשמים "בגירים צעירים" שמצבם הבריאותי אינו שפיר, אין מקום לדרוש עוד הוכחת התקיימותו של נזק קונקרטי שעלול להיגרם כתוצאה מהרשעתם בדין. ככלל, מקום בו לא הוכח התקיימותו של התנאי האמור, לא יהיה מנוס מהרשעתו של הנאשם - הגם אם מדובר בנאשם "בגיר צעיר" הלוקה בבריאותו. אלא שבמקרים חריגים, בהם קיים **צבר של נסיבות חריגות וייחודיות**, ובהתקיים כל יתר התנאים הנדרשים, ניתן יהיה להסתפק בהוכחת קיומו של נזק עתידי פוטנציאלי (להבדיל מנזק עתידי קונקרטי) שעלול להיגרם כתוצאה מהרשעתו של הנאשם. במקרה הנדון, כאמור, אני סבורה כי מתקיימת אותה הצטברות של נסיבות חריגות.

19. שנית, בנוסף למצבו הבריאותי ובמסגרת מכלול השיקולים, הבאתי בחשבון את גילו הצעיר של הנאשם, הן בעת ביצוע העבירה והן כיום. כזכור, הנאשם ביצע את העבירה עת היה בן 19 וחודש בלבד. כיום הנאשם בן 22, ואין חולק שהוא משתייך לקבוצת "הבגירים צעירים".

ברי כי יש לבחון כל מקרה לגופו ו"בגיר צעיר" איננו ביטוי קסם, ואין זה אומר כי נאשם המשתייך לקבוצת הגיל האמורה צריך לזכות באופן אוטומטי להקלה בעונשו. יחד עם זאת, כדבריו של כב' השופט א' רובינשטיין **בעניין פורטל**, גילו של הנאשם והיותו ב"גיל המעבר" מקטינות לבגירות הוא נתון שבהחלט יש להידרש אליו (כן ראו השיקולים שפורטו לעניין שאלת ההרשעה, שביניהם גילו של הנאשם, בע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, נד(3) 685 (2000), אשר צוטט קודם לכן).

20. שלישית, יש ליתן משקל לזמן הרב שחלף, למעלה משלוש שנים, מעת ביצוע העבירה על ידי הנאשם ועד היום. להתרשמותי, כיום עומד בפניי אדם "חדש", אשר מקפיד לקיים אורח חיים נורמטיבי ובמשך השנים שחלפו מעת ביצוע העבירה לא הסתבך עוד בפלילים (ראו והשוו דבריה של כב' השופטת ד' ברק ארז בפסקה 15 בע"פ 111/14 פלוני נ' מדינת ישראל, (01.04.2014)).

21. רביעית, מצאתי להעניק משקל ליתר מאפייניו האישיים של הנאשם, ובכלל זה לעובדה כי הוא נעדר כל עבר פלילי, כאשר העבירה שבמוקד כתב האישום היא הסתבכותו היחידה עם החוק. בדומה, כפי שצוין בתסקיר שירות המבחן, הנאשם נעדר דפוסי התנהגות אלימים ונשקף סיכון נמוך שמא ישוב לסורו ויבצע עבירות נוספות. לאלה יש להוסיף את העובדה כי הנאשם הודה בביצוע העבירה, נטל אחריות מלאה על מעשיו והביע חרטה וצער.

22. חמישית, הנאשם עומד ברובם ככולם של מבחני העזר (הרלוונטיים לעניינו) אשר נקבעו מפיו של כב' השופט ש' לוין **בפרשת כתב**: המדובר בעבירה ראשונה ויחידה של הנאשם, אשר לא הביאה בסופו של דבר לפגיעה באחרים או לנזק ממשי כלשהו, כאשר קיים סיכון נמוך להישנות התנהגות פורצת חוק מצדו וזו אינה משקפת דפוסי התנהגות כרוניים שלו. כמו כן, כאמור זה עתה, הלה גם הביע צער על ביצוע העבירה ונטל אחריות מלאה על התנהגותו זו.

אשר לחומרת העבירה, הנאשם הורשע בעבירה של החזקת סכין. עמדתי זה מכבר על חומרתה של עבירה זו, ולא יכול להיות חולק כי המדובר בעבירה שאין להקל בה ראש. לא בכדי המחוקק קבע לצידה עונש מרבי של 5 שנות מאסר. יחד עם זאת, ברי כי אינה מבין החמורות שבחוק העונשין, ולא השתכנעתי כי מדובר בעבירה מהסוג ומהנסיבות ששוללות מניה וביה את האפשרות להימנע מהרשעתו של מבצעה מבלי לפגוע באינטרס הציבורי. לא אחת נמנעו בתי המשפט מלהרשיע נאשמים בעבירה זוה, וכדי להיווכח בכך, די לעיין בפסיקה שהגישה באת כוח הנאשם. כן ראו, בין היתר, פסיקתו של בית המשפט העליון ברע"פ 3446/10 **סאלח עבד אלחלים נ' מדינת ישראל**, (06.04.2011), שם טען הנאשם אשר הורשע בעבירה של החזקת סכין, כי יש להימנע מהרשעתו לנוכח היותו אדם צעיר, שמסלול חייו נורמטיבי וההרשעה עלולה לפגוע בעתידו. בית המשפט העליון קיבל את בקשת רשות הערעור ואת הערעור לגופו, והורה לבטל את הרשעתו.

כמובן שגם לא נעלמה מעיני הפסיקה אליה הפנה בא כוח המאשימה, ולחלקה אף הפניתי במסגרת גזר דין זה. לצד האמור, מצאתי לציין כי **ברע"פ 322/15**, שלא כמו במקרה שבפניי, דובר בנאשם בעל עבר פלילי מכביד אשר אף ריצה מאסרים בעברו (נדמה כי פסיקה זו הוגשה לצורך הוכחת מתחם העונש ההולם, על אף שלא הייתה מחלוקת בעניין). בדומה, הנסיבות שנלוו לביצוע העבירה שנדונה **ברע"פ 632/14** אינן דומות למקרה שבפניי, כאשר דובר שם בנאשם שנתפס מחזיק סכין מתקפלת ומתקבעת מסוג "פרפר", המגיעה לאורך של 20 ס"מ, וזאת בכניסה למועדון לילה.

בשוליה של נקודה זו, מצאתי להעיר כי מקובלת עלי טענתו של בא כוח המאשימה, לפיה אין במקרים שבהם הושתו על נאשמים עונשים במסגרת הסדרים "סגורים" כדי להעיד אודות מדיניות הענישה. בפרט הדברים אמורים כאשר לא מובן מגזר הדין ומפרוטוקול הדיון מה היו טעמיהם של הצדדים להגיע להסדר הטיעון שגובש. לצד האמור, חשוב לציין כי כמובן שפתוחה דרכם של הצדדים להגיש כל פסיקה שהם חפצים בה, וממילא בית המשפט יבחן כל מקרה לגופו ואת המשקל שראוי להעניק לכל פסק דין שמוגש לעיונו.

23. לסיום יאמר, כי אכן עריכת האיזון בין האינטרס הציבורי בהרתעה וההגנה על בטחון הציבור לבין האינטרס הציבורי והאישי הנאשם, לא כל שכן עת עסקינן בנאשם צעיר בגילו, איננה מלאכה קלה כלל ועיקר. עם זאת, בנסיבות הייחודיות של המקרה המונח בפניי, בהתחשב במצבו הרפואי של הנאשם, בגילו כיום ובגילו בעת ביצוע העבירה, בחלוף הזמן, בעברו הפלילי הנקי ובכך שלא הסתבך עוד בפלילים, בעובדה כי הוא נוטל אחריות מלאה למעשיו ומביע חרטה כנה, ולאור התסקיר ה"חיובי" אשר הוגש בעניינו וההמלצה שבסופו - אני סבורה כי יש מקום בזו הפעם להסתפק בקביעה כי הנאשם ביצע את המיוחס לו בכתב האישום, ולהימנע מהכתמת עברו.

בכך יהיה כדי למנוע צמצום אפשרויותיו, המוגבלות ממילא, להשתלב בשוק העבודה, וליתן לו כוח נוסף להמשיך להיאבק במחלתו.

24. לאור כל האמור לעיל אני מורה על ביטול הרשעתו של הנאשם.

הנאשם יחתום על התחייבות כספית על סך ₪ 5,000 שלא לעבור על העבירה בה נמצא אשם וזאת לתקופה של שנה מהיום. אם לא תיחתם ההתחייבות תוך 7 ימים, יאסר הנאשם למשך 10 ימים.

הריני מורה על השמדת המוצגים - סמים, סכין וכלים שנועדו לצורך שימוש בסמים - בכפוף לחלוף תקופת הערעור.

זכות ערעור כחוק.

**ניתן והודע היום כ"ט אייר תשע"ו,
06/06/2016 במעמד הנוכחים.
נגה שמואלי-מאייר, שופטת**

הוקלד על ידי לירז ביטון